

การศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

The Study of Student Affairs Administration Problems in Educational Extension
Schools under Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 2

กิตติชัย ภัทรธาดาสิริ¹, ทินกร ชอัมพงษ์², เยาวเรศ ภัคจิตร์³
Kittichai Phattharathadasiri¹, Thinnakorn Cha-umpong², Yaowares Pakdeejit³
Corresponding Author E-mail: Kittichai.nu@nsru.ac.th

Received: 2022-08-12; Revised: 2022-11-12; Accepted: 2022-11-29

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 242 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีค่าความเที่ยง 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.71) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.73) และด้านที่มีปัญหาลดสุด คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.46)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส ไม่แตกต่างกัน และผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานกิจการนักเรียน, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University.

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purposes of this study were 1) to study and 2) to compare the level of student affairs administration problems in opportunity expansion schools. The sample was 242 administrators and teachers of opportunity expansion schools under Nakhon Sawan primary educational service area office 2. The sample was selected by simple random sampling. The instrument was a questionnaire according to student affairs administration problems in opportunity expansion schools with a reliability at 0.98. The data was analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test independent, and the analysis of variance (One-way ANOVA). The study findings were as follows:

1. The overall problems for student affairs administration in opportunity expansion schools was at a high level ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.53). Each aspect was found that the highest level of problems was the student affairs planning ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.71), next the student affairs administration ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.73) and the lowest level of problems was the promoting and developing students to have discipline, morality and ethics ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.46).

2. The comparison of the level of administrators and teachers' opinions towards the student affairs administration problems in opportunity expansion schools were found that there was no different of opinions between the respondents with different job position, education level and work experience.

Keywords: Student Affairs Administration, Educational Extension Schools

บทนำ

การจัดการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับผู้เรียนโดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นทั้งด้านความรู้ ปุถุผังด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน และความประพฤติตามความเหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้ดำเนินการความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างปกติสุข โดยสถานศึกษาเป็นหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาวางรากฐานความคิด ความประพฤติของเยาวชน ปุถุผังคุณธรรมให้เป็นพลเมืองของชาติ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย มีความต้องการความสนใจ ความถนัดและมีความประพฤติที่ดีเป็นที่ยอมรับของสังคม ด้วยเหตุนี้จึงได้กำหนดให้สำนักงานศึกษานิเทศก์เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามวัย มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม พัฒนาการตนเองสู่โลกแห่งอาชีพ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข จึงให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา และการบริหารงาน 4 ฝ่าย ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง โดยงานบริหารกิจการนักเรียนนั้นถือเป็นขอบข่ายภารกิจหนึ่งของงานบริหารทั่วไป โดยกำหนดความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียน คือ งานที่ดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2562: 13)

งานบริหารกิจการนักเรียนเป็นภาระงานหนึ่งมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานของสถานศึกษา เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบัน นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและระดับชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนที่เรียนในระดับนี้เป็นเด็กที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญยิ่งเป็นวัยที่เปลี่ยนแปลงและอ่อนไหวต่อสภาวะสังคมได้ง่าย ทำให้นักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยเป็นจำนวนมาก งานกิจการนักเรียนช่วยส่งเสริมประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพัฒนานักเรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้าน

อารมณ์ สังคม จิตใจ ช่วยให้เป็นคนที่มีบุคลิกภาพ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ครูมีหน้าที่ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน รู้จักนักเรียนรายบุคคล เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน มีการส่งเสริมนักเรียนมีระเบียบ วินัย คุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม เกิดการเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตย ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีจิตสาธารณะ ซึ่งงานกิจกรรมนักเรียนเป็นงานที่ช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมเพื่อเป็นคนดีและใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนและสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งองค์ประกอบในการเรียนรู้จากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแล้ว การเรียนรู้สามารถเกิดจากการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนและสามารถทำได้อย่างกว้างขวาง (วนิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล. 2556: 19) ตามขอบข่ายงานของการบริหารงานกิจการนักเรียน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน 2) ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 4) ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน 6) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562: 32 - 42) และเล็งเห็นความสำคัญและความมุ่งหมายของการบริหารกิจการนักเรียนเป็นการดำเนินไปเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและพัฒนาความรู้ความสามารถสติปัญญาของนักเรียนให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียน การประกอบอาชีพการงานในอนาคต (วรารักษ์ บุญดอก. 2559: 13)

การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษามีปัญหาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและบริบทของแต่ละสถานศึกษา การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนยังคงมีปัญหาในเรื่องของการดำเนินงานต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากขาดการวางแผนบริหารงาน กิจการนักเรียนอย่างครอบคลุมหรือไม่ได้รับการปรับปรุงหรือการพัฒนาอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง ทำให้เกิดปัญหา การบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนด้าน ต่าง ๆ เช่น ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้าน การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนที่ศึกษาใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 มีความแตกต่างเฉพาะ บุคคล ทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ เช่น นักเรียนมีการเลือกรับวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสม สถานะทางครอบครัวของ ผู้เรียนอ่อนแอ ครอบครัวเปราะบาง การเกิดโรคอุบัติใหม่หรือโรคอุบัติซ้ำ เครือข่ายและสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ ไม่เสถียร สภาพเศรษฐกิจของชุมชนโดยภาพรวมมีรายได้เฉลี่ยต่ำ ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิด ปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปัญหาการขาดเรียน ปัญหาด้านสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การทะเลาะวิวาท การขาดระเบียบวินัย ไม่เคารพกฎระเบียบของสถานศึกษา และการไม่รู้จักรู้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ของ นักเรียน ซึ่งในอนาคตอาจก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมได้ ดังนั้น การบริหารกิจการนักเรียนถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูที่ต้องร่วมกันดำเนินการแก้ไข ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้และเห็นคุณค่าในตนเองและบุคคลอื่น รู้จักคิด รู้จัก การแก้ไขปัญหา ตัดสินใจได้ถูกต้องเหมาะสม การจัดการกับความเครียดและอารมณ์ และมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับ ผู้อื่น มีแนวความคิดและทัศนคติเชิงบวก มีความมั่นใจ นับถือตนเอง มีการปรับเปลี่ยนนิสัย และพฤติกรรมที่ดีขึ้น สามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. 2564: 27)

จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษา ได้ ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา มีความรู้และมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความ ต้องการของสังคม อันส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของการบริหารกิจการนักเรียน

งานกิจการนักเรียนเป็นภารกิจที่สำคัญที่สุดที่ทุกฝ่ายภายในสถานศึกษาต้องจัดรูปแบบเพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพโดยผ่านกระบวนการกิจการนักเรียน ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาความหมายของกิจการนักเรียน ซึ่งผู้ศึกษาขอเสนอ ดังนี้

ปณิธิกุล เลิศล้ำ (2555: 21) กล่าวว่า งานกิจกรรมนักเรียน หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติที่มุ่งส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนทุกคน ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงาม มีระเบียบวินัยในตนเอง อันจะส่งผลให้นักเรียนก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จในการเรียนและการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไป

วาทยุทธ พุทธพรหม (2555: 13 - 14) กล่าวว่า งานกิจการนักเรียน หมายถึงงานส่งเสริม พัฒนา ควบคุม และแก้ไขความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกัน เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

กาญจนา ธนฤกษ์มงคล (2556: 13) กล่าวว่า งานกิจการนักเรียน หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน นอกเหนือจากที่ได้รับตามหลักสูตรการเรียนการสอนที่ทางสถานศึกษาได้จัดขึ้น โดยเริ่มต้นตั้งแต่ก่อนเข้าเรียนจนถึงหลังจบการศึกษาไปแล้ว มุ่งส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีบุคลิกภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ ความสามารถ เหมาะสมตามวัย ให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งกายและจิตใจ พัฒาตนเองสู่โลกแห่งอาชีพ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สวภพ เทพสิกุล (2559: 17) กล่าวว่า งานกิจการนักเรียน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดเกี่ยวกับนักเรียน ในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นการบริการนักเรียน โดยจะเริ่มตั้งแต่ก่อนที่นักเรียนจะโรงเรียน จนกระทั่งนักเรียนจบออกจากโรงเรียนไปแล้วทั้งนี้ในการบริหารกิจการนักเรียนดังกล่าวต้องตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ครูผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนด้วย

กุลิณา รอดทอง (2560: 25) กล่าวว่า การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในกิจกรรมต่าง ๆ นอกห้องเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนนั้นหน้าที่ที่จะต้องจัดให้กับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นคนดีของสังคมต่อไป

จากที่กล่าวมาผู้ศึกษาสรุปได้ว่า การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การดำเนินการหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในส่วนที่นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนในห้องเรียน การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เพื่อพัฒนาพัฒนานักเรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นการช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตที่สมบูรณ์ให้กับนักเรียน ทั้งเป็นการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจนการส่งเสริมระเบียบวินัยและความประพฤติของนักเรียน และให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ทั้งระหว่างอยู่ใน และนอกสถานศึกษา

ความสำคัญของการบริหารกิจการนักเรียน

งานกิจการนักเรียนเป็นงานส่งเสริมให้กับนักเรียน เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นการเสริมทักษะและเพิ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียน พัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ดีเป็นคนดี สามารถปรับตัว แก้ปัญหา รู้จักเสียสละแก่ส่วนรวม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีนักวิชาการได้ให้ความสำคัญบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ดังนี้

สมพิศ ไห้งาม (2555: 5 - 6) กล่าวว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนมีความสำคัญ ดังนี้

1. มีความสำคัญต่อตัวนักเรียน คือ ช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสคลายเครียดจากการเรียนการสอนในห้องเรียนปกติ เนื่องจากหากนักเรียนมุ่งแต่เรียนและทำงานตามที่ครูมอบหมายอย่างจริงจังจนไม่มีเวลาหยุดพัก ย่อมทำให้หย่อนสมรรถนะ ไม่มีสมรรถภาพทัดเทียมกับผู้อื่นได้
2. มีความสำคัญต่อผู้สอน เนื่องจากส่งเสริมให้ผู้สอนมีสัมพันธภาพอันดีแก่ผู้เรียนได้รู้จัก เข้าใจ และสามารถช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น
3. มีความสำคัญต่อผู้บริหารโรงเรียน ช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อนำมาศึกษา หรือใช้ประโยชน์กับนักเรียน ผู้ปกครอง นายจ้าง โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่สูงขึ้นไป ซึ่งต้องการข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เป็นต้น
4. มีความสำคัญต่อฝ่ายแนะแนว ช่วยให้ได้รับข้อมูลด้านความถนัดและความสนใจ จากการสังเกตและบันทึกข้อมูลประจำวันในการร่วมทำกิจกรรมนักเรียนรายบุคคล เพื่อนำไปประกอบการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในการตัดสินใจวางแผนเลือกสายการเรียนให้เหมาะสมกับตนที่สุด
5. มีความสำคัญต่อประเทศชาติ เสริมสร้างประชาชาติที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณภาพ และประสิทธิภาพในด้านปัญญา ศีลธรรม จรรยา มารยาทเพราะได้ส่งเสริมนักเรียนในด้านกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความรู้และประสบการณ์อยู่เนื่อง ๆ อันสรรค์สร้างให้นักเรียนเติบโตเป็นพลังสังคมของชาติต่อไป

รัตนารณ พลวัน (2555: 15) กล่าวว่า งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่มีความสำคัญทั้งต่อตัวนักเรียนเอง ต่อครูและผู้เกี่ยวข้องมุ่งส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพสร้างกิจนิสัยที่ดีให้นักเรียนส่งเสริมและควบคุมนักเรียนให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และยังช่วยส่งเสริมความถนัด ความสนใจความสามารถของนักเรียนแต่ละคนอีกด้วย

กุสินา รอดทอง (2560: 21) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารกิจการนักเรียนไว้ว่า งานกิจการนักเรียนมีความสำคัญต่อนักเรียนมาก เนื่องจากเกี่ยวข้องกับนักเรียน ตั้งแต่นักเรียนเข้าสู่ระบบของโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียน และการบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นงานที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถเฉพาะตนได้เต็มตามศักยภาพของตนเอง โดยมีคุณธรรม จริยธรรม ช่วยเหลือและแก้ไขพฤติกรรมของผู้เรียนให้อยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังมีประโยชน์กับโรงเรียน คือ ช่วยให้โรงเรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดี

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การบริหารกิจการนักเรียนมีความสำคัญทั้งต่อตัวนักเรียน ต่อครู และผู้ที่เกี่ยวข้องเป็น การดำเนินการที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียน เกิดพัฒนาการในด้านต่าง ๆ มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวอยู่ในสังคม เพื่อเป็นคนดีและใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนและในสังคมอย่างมีความสุข และยังเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพเหมาะสม และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีทักษะในการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม พัฒนาตนเองสู่โลกแห่งอาชีพ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข

ขอบข่ายของการบริหารกิจการนักเรียน

ในการบริหารงานกิจการนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ประเด็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการ กำหนดขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยมีนักวิชาการได้ให้ขอบข่ายของการบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ดังนี้

สวภพ เทพสิกุล (2559: 7 - 8) กล่าวว่า ขอบข่ายงานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย 6 งาน คือ

1. งานสำมะโนนักเรียน หมายถึง การประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนในการสำรวจและจัดสำมะโนนักเรียนที่เข้ารับบริการทางการศึกษาในเขตบริการของสถานศึกษารวมทั้งจัดระบบและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศจากการทำสำมะโนนักเรียนให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบ
2. งานรับและลงทะเบียนนักเรียน หมายถึง การวางแผนเพื่อรับนักเรียนในแต่ละปีการศึกษาซึ่งประกอบไปด้วย ประกาศรับสมัครและผลการสอบคัดเลือกนักเรียนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการช่วยเหลืองานรับนักเรียนในวันรับสมัครนักเรียนลงทะเบียนนักเรียนในวันรับสมัครนักเรียนจัดทำทะเบียนนักเรียนโดยรวบรวมข้อมูลของนักเรียนที่จำเป็นและมีความเป็นปัจจุบัน

3. งานกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ ความสนใจและความสามารถของนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่ารวมทั้งพัฒนาความเป็นผู้นำให้แก่นักเรียนดำเนินการและประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างส่วนร่วมกันระหว่างโดยการวางแผนโรงเรียน ครอบครัวและชุมชน

4. งานบริการและสวัสดิการนักเรียน หมายถึง การให้บริการความช่วยเหลือนักเรียนเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน อำนวยความสะดวกสบายให้แก่นักเรียน เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นของนักเรียน ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ภายในโรงเรียนป้องกันโรคภัย อุบัติเหตุและสิ่งเสพติดมาสู่นักเรียนและส่งเสริมสุขภาพกายและใจของนักเรียนรวมทั้งแนะแนวทางการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและแนวทางประกอบอาชีพในอนาคต

5. งานวินัยและความประพฤตินักเรียน หมายถึง การกำกับดูแล รักษาระเบียบวินัยและความประพฤติของนักเรียนให้สามารถควบคุมดูแลตนเองและสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข มีความสามารถในการปฏิบัติตนในแนวทางที่ถูกต้องสร้างวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนรวมทั้งส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการเรียนรู้ของนักเรียน

6. งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน และแก้ไขสถานการณ์ ตลอดจนช่วยเหลือและประสานความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งร่วมมือและส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานและเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน

อาทิตยา เวชกรณ์ (2559: 25 - 26) กล่าวว่า ขอบข่ายในการบริหารกิจการนักเรียนมี 5 งาน คือ

1. งานแนะแนว หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านต่าง ๆ การจัดหาแหล่งทุนและจัดสรรทุนการศึกษานักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ตลอดจนเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถใช้ศักยภาพที่มีให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. งานกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้แก่เรียนนอกเหนือจากกิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางขึ้น เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมทัศนศึกษา เป็นต้น

3. งานโครงการพิเศษ หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้แก่เรียนซึ่งเป็นโครงการพิเศษเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและโครงการพิเศษเพื่อพัฒนานักเรียน

4. งานปกครอง หมายถึง การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานปกครองและระเบียบวินัย การกำหนดหน้าที่และผู้รับผิดชอบการประสานงานติดต่อประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบดูแลความประพฤติของนักเรียน การติดตามพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน และการประสานงานกับสารวัตรนักเรียน เจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ปกครองในการแก้ปัญหาความประพฤติของนักเรียน

5. งานสวัสดิการนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้นักเรียน การกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบการประสานงานติดต่อประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดบริการยานพาหนะที่สะดวกและปลอดภัย การดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียน การดูแลให้ความปลอดภัยกับนักเรียน การจัดบริการน้ำดื่ม และอาหารที่สะอาดมีคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562: 32 - 42) กล่าวว่า ขอบข่ายของงานบริหารกิจการนักเรียนไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน

1.1 การรวบรวมข้อมูลนักเรียนและจัดทำระเบียบเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน

1.2 การทำแผนงานกิจการนักเรียน

2. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน

2.1 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและกำหนดพันธกิจงานกิจการนักเรียน

2.2 การประสานงานกิจการนักเรียนกับเครือข่ายภายนอกโรงเรียน

2.3 การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน

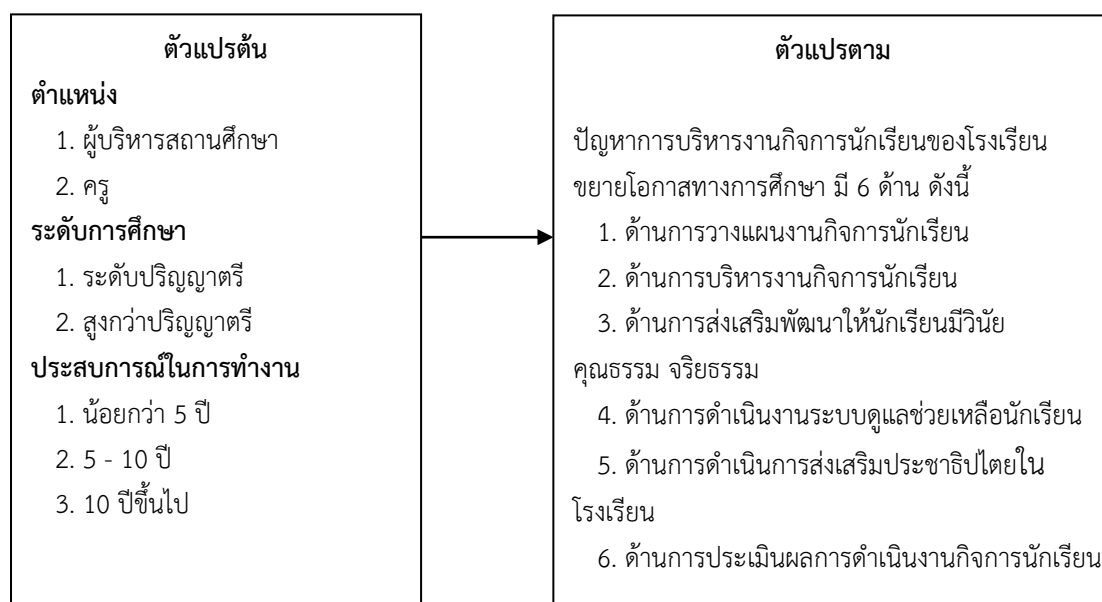
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม

3.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาความประพฤติและระเบียบวินัย

- 3.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 3.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
- 3.4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 3.5 การยกย่องให้กำลังใจแก่นักเรียนผู้ประพฤติดี
4. ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 4.1 การจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เสริมทักษะชีวิตและคุ้มครองนักเรียน
 - 4.2 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 4.3 การคัดกรองนักเรียน
 - 4.4 การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน
 - 4.5 การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพนักเรียน
 - 4.6 การส่งต่อนักเรียน
5. ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
6. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนทุกคนนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนที่ส่งเสริมและมุ่งหวังให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยสามารถสรุปขอบข่ายของการบริหารกิจการนักเรียน ได้ 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมจริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา และด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 42 คน และครูจำนวน 607 คน รวมทั้งสิ้น 649 คน จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งหมด 42 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางเครชีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง 242 คน โดยการเทียบสัดส่วน ได้ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 16 คน และครูจำนวน 226 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยศึกษาใน 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน 2) ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 4) ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา และ 6) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562: 6) ซึ่งได้กำหนดขอบข่ายงานการบริหารงานกิจการนักเรียนออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน 2) ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 4) ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา และ 6) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

3.2 ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม และเทคนิคการตั้งข้อคำถามแบบสอบถามจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.3 กำหนดกรอบเพื่อสร้างแบบสอบถามและสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรตามกรอบความคิด ประกอบด้วย แบบสอบถามการศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 62 ข้อ

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 62 ข้อ เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหาของการศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ให้มีความถูกต้องและชัดเจน โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของคำถามแต่ละข้อโดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่าข้อคำถามแต่ละข้อวัดได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ ข้อที่วัดได้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์มีจำนวน 60 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ อำเภอแม่เปิน จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 15 คน โรงเรียนบ้านท่ามะกรูด อำเภอแม่เปิน จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 15 คน ในระหว่างวันที่ 14 - 18 กุมภาพันธ์ 2565

3.7 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa - coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

3.8 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้ศึกษาขอหนังสือแนะนำจากคณะครุศาสตร์ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้ศึกษาประสานผู้อำนวยการสถานศึกษา ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูทาง Google from ในระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565 - วันที่ 11 มีนาคม 2565

4.3 ผู้ศึกษาขอรับแบบสอบถามทาง Google from โดยได้รับแบบสอบถามคืนกลับมา 242 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

5.1 ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

5.2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) แบบ Independent Sample t - test

5.2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA)

6. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการศึกษา

6.1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม

6.1.2 หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa - coefficient) ตามวิธีของ Cronbach

6.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

6.2.1 ค่าร้อยละ (%)

6.2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)

6.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent Simple test

6.3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 สรุปผลการการศึกษา ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีกลุ่มตัวอย่าง 242 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 16 คน ครู 226 คน ส่วนมากเป็นครู ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ผลปรากฏดังนี้

1. ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ การวางแผนแนวปฏิบัติทางราชการเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน รองลงมา คือ การพัฒนางานกิจการนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีปัญหาลดที่สุดคือ การเผยแพร่ระเบียบและแนวปฏิบัติให้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบ

2. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานกิจการนักเรียนกับผู้เกี่ยวข้อง รองลงมา คือ การประสานงานกิจการนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และข้อที่มีปัญหาลดที่สุด คือ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ความประพฤติและระเบียบวินัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และข้อที่มีปัญหาลดที่สุด คือ การยกย่องให้กำลังใจแก่นักเรียนผู้ประพฤติดี

4. ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ การวางแผนจัดระบบดูแลช่วยเหลือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างชัดเจนและเป็นระบบ รองลงมา คือ การวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดกลุ่มนักเรียนและจำแนกนักเรียนอย่างชัดเจนและเป็นระบบ และข้อที่มีปัญหาลดที่สุด คือ การเสริมสร้างทักษะชีวิตของผู้เรียน

5. ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ การวางแผนการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน รองลงมา คือ การจัด ทำกฎระเบียบ ข้อบังคับความประพฤติของกำหนดในคู่มือนักเรียนได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และข้อที่มีปัญหาลดที่สุด คือ การจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนเป็นประจำทุกปี

6. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานกิจการนักเรียน รองลงมา คือ การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน โดยมีหลักฐานให้ตรวจสอบได้ และข้อที่มีปัญหาลดที่สุด คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรมนักเรียนแต่ละครั้ง

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวม จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ส่วนใหญ่จะมีปัญหาขาดการวางแผนแนวปฏิบัติทางราชการเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานกิจการนักเรียนกับผู้เกี่ยวข้องไม่เป็นปัจจุบัน การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ต่อเนื่อง ขาดการวางแผนจัดระบบดูแลช่วยเหลือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไม่ชัดเจนและไม่เป็นระบบ ขาดการวางแผนการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน การนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานกิจการนักเรียนไม่ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันจิรา แกลวงหาญ (2557) พบว่า การศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีปัญหาขาดการวางแผนแนวปฏิบัติทางราชการเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน การวางแผนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานกิจการนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาไม่เป็นระบบ และการจัดทำแผนงานกิจการนักเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ กัญญา บัวไสว (2558) ผลการวิจัยของ พบว่า การขาดการวางแผนการทำงานส่งผลต่อกระบวนการทำงานการบริหารงานกิจการนักเรียน

2. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีปัญหาการประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานกิจการนักเรียนกับผู้เกี่ยวข้องไม่เป็นปัจจุบัน ขาดการประสานงานกิจการนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบครบทุกงานตามขอบข่ายงานกิจการนักเรียนที่กำหนดของสถานศึกษาไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล (2556) พบว่า ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนในนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาความประพฤติและระเบียบวินัยไม่เป็นระบบ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมไม่ต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรพัชร เกตุรัตน์ (2561) พบว่า ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมต้องมีการวิเคราะห์และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นประจำ

4. ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีปัญหาขาดการวางแผนจัดระบบดูแลช่วยเหลือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไม่ชัดเจนและไม่เป็นระบบ ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดกลุ่มนักเรียนและจำแนกนักเรียนอย่างชัดเจนและเป็นระบบ และการดำเนินงานพัฒนาระบบการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้รู้จักเด็กเป็นรายบุคคลของสถานศึกษาไม่ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฉลิมพล สมิรินทร์, และนงลักษณ์ ใจฉลาด (2563) พบว่า ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดการด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ให้ความช่วยเหลือกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยมีการจัดประชุมให้ความรู้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้แก่ครูทุกคน

5. ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีปัญหาขาดการวางแผนการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน การจัดทำกฎระเบียบ ข้อบังคับ ความประพฤติของกำหนดในคู่มือนักเรียนได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดไม่ชัดเจน และการพัฒนากิจกรรมประชาธิปไตยใน

โรงเรียนไม่ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล (2556) พบว่า ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ให้มีการจัดทำคู่มือชี้แจงเผยแพร่หลักประชาธิปไตยในโรงเรียน

6. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหายอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีปัญหาการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนไม่ต่อเนื่อง การประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนไม่เป็นระบบ ขาดหลักฐานในการตรวจสอบ ครูและนักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรพัชร เกตุรัตน์ (2561) พบว่า ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน ควรมีการประเมินผลงานกิจกรรมนักเรียนโดยมีหลักฐานให้ตรวจสอบได้

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งในการทํางานระดับการศึกษา และประสบการณ์ พบว่า

1. ผู้บริหาร และครูที่มีตำแหน่งในการทํางานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่รับผิดชอบการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและครูผู้ดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน ทำให้มีความเข้าใจในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จันจิรา แกล้วหาญ (2557) พบว่า การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2. ผู้บริหาร และครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทบาทของผู้บริหารและครูมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน การวางแผน การดำเนินงานการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน และการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิพสุคล์ หงส์ชู (2560) พบว่า ครูที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้บริหาร และครูที่มีประสบการณ์ทํางาน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูใช้หลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม ทำให้ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ทํางานในตำแหน่งต่างกัน สามารถรับรู้ปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเหมือนกันและร่วมกันแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วราภรณ์ บุญดอก (2559) พบว่า จำแนกตามประสบการณ์ในการทํางาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการวางแผนงานกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนควรมีการวางแผนแนวปฏิบัติทางราชการเกี่ยวกับงานกิจกรรมนักเรียน การวางแผนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานกิจกรรมนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การจัดทำแผนงานกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา เพื่อติดตาม ปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่งาน กิจกรรมนักเรียนกับผู้เกี่ยวข้อง การประสานงานกิจกรรมนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบครบทุกงานตามขอบข่ายงานกิจกรรมนักเรียนที่กำหนดของสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการงานอย่างเป็นระบบ

1.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาความประพฤติและระเบียบ

วินัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้ นักเรียนมีการพัฒนาด้านวินัย คุณธรรม และจริยธรรม

1.4 ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนควรมีการวางแผนจัดระบบดูแลช่วยเหลือการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างชัดเจนและเป็นระบบ การวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดกลุ่มนักเรียนและจำแนกนักเรียนอย่างชัดเจน และเป็นระบบ การดำเนินงานพัฒนาระบบ การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้รู้จักเด็กเป็นรายบุคคลของสถานศึกษา และดำเนินการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

1.5 ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน โรงเรียนควรมีการวางแผนการดำเนินการส่งเสริม ประชาธิปไตยในโรงเรียน การจัดทำกฎระเบียบ ข้อบังคับความประพฤติของกำหนดในคู่มือนักเรียนได้ปฏิบัติตามอย่าง เคร่งครัด การพัฒนากิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และรู้จักหน้าที่ในฐานะการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

1.6 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน โรงเรียนควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงาน กิจการนักเรียน การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน โดยมีหลักฐานให้ตรวจสอบได้ ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมใน การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ทราบว่าปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 มีปัญหามากที่สุดในด้านการวางแผนงาน กิจการนักเรียน ส่วนมากมีปัญหาด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ขาดการวางแผนแนวปฏิบัติทางราชการเกี่ยวกับงาน กิจการนักเรียน การวางแผนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานกิจการนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาไม่เป็นระบบ และ การจัดทำแผนงานกิจการนักเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาไม่ชัดเจน ผู้ศึกษาจึงขอให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรศึกษาแนวทางการวางแผนแนวปฏิบัติทางราชการเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

2.2 ควรศึกษาแนววางแผนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานกิจการนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

2.3 ควรศึกษาแนวทางการจัดทำแผนงานกิจการนักเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กัญญา บัวใส. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- กาญจนา ธนาฤกษ์มงคล. (2556). ปัญหาและความต้องการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จังหวัดอุดรธานี. การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กุสิณา รอดทอง. (2560). การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- จันจิรา แกล้วหาญ. (2557). การศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เฉลิมพล สโมริณทร์, และนางลักษณ์ ใจฉลาด. (2563). การศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

- ทิพสุคล์ หงส์ชู. (2560). การพัฒนางานกิจการนักเรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายการจัดการศึกษา
ที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร
การศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ปณิธิฤกษ์ เลิศล้ำ. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจการนักเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- รัตนภรณ์ พลวัน. (2555). การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม 2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล. (2556). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจรัญญูมรรคมีรังสฤษฎี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรภรณ์ บุญดอก. (2559). สภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมหนองจอก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วาทยุทธ พุทธพรหม. (2555). การพัฒนาระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการ
ยุติธรรมเชิงสมานฉันท์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพิศ ไหมงาม. (2555). การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ.
- สวภพ เทพกลี. (2559). แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดการเสริมสร้างความยึดมั่นผูกพันระหว่าง
โรงเรียน ครอบครัวและชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. (2564). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 ปี พ.ศ. 2564 -
2567. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). มาตรฐานในการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2562.
กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุรพัชร เกตุรัตน์. (2561). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการราชบุรี. การค้นคว้าอิสระ
การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อาทิตย์ เวชกรณ. (2559). แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร
การศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.